

TENTOONSTELLING
LEVENDE
MEESTERS
S'GRAVENHAGE

1839

5-10

1800 100 2475

TENTOONSTELLING

VAN

SCHILDER- EN KUNSTWERKEN

VAN

LEVENDE

NOORD-NEDERLANDSCHE MEESTERS,

TE

's Gravenhage,

IN

1833.

De Prijs is 25 cents.

Van W. Ed. Fier: J. B. Weerink

RIJKS
MUSEUM

1890 No 2273

33
JE
65

LIJST

DER

SCHILDER- EN KUNSTWERKEN,

VAN NOG IN LEVEN ZIJNDE

NOORD-NEDERLANDSCHE MEESTERS,

WELKE ZIJN TOEGELATEN

TOT DE

TENTOONSTELLING

TE 's GRAVENHAGE.

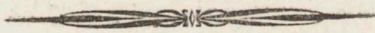
Van den jare

1833.

IN 's GRAVENHAGE,
BIJ H. S. J. DE GROOT.

RIJKS
MUSM

De Commissie tot de Tentoonstelling van Schilderijen, enz., te 's Gravenhage, brengt bij deze ter kennis van het Publiek, dat de zaal der Tentoonstelling in het St. Nicolaas Gasthuis zal geopend worden op Maandag den 23sten September 1833, en de toegang tot dezelve voor een ieder *gratis* bepaald is des Dingsdags en Vrijdags van elke week, van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 3 ure; en voorts des Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags van 10 tot 4 ure, mits voorzien zijnde van een Toegangbiljet voor ieder persoon, bij den ingang te bekomen tegen betaling van 25 centen; dat voorts de stukken waarvan het nommer op deze lijst met een * gemerkt is, te koop zijn; kunnende men deswegens informatien bekomen bij de Commissarissen der Tentoonstelling, waarvan er zich dagelijks één tusschen 2 en 3 ure in het loaal zal laten vinden, of op andere uren ten hunnent.

De Commissie voornoemd,
Jr. Mr. G. L. H. HOOFT, President.
Mr. J. C. VAN DE KASTEEL.
Mr. J. M. HARTMAN.
C. KRUSEMAN.
L. ROYER.
Jr. G. M. C. HOOFT, fung. Secretaris.

- N^o.
- 15* *Dezelfde*, een bergachtig Landschap, op den voorgrond onder hoog geboomte, eenig Vee in een waterplas, benevens verdere Figuren.
- 16* *Bakker*, (A.) te Rotterdam, een Jongeling, van zee bij zijne Familie te huis komende.
- 17* *Barnouw*, Cz. (N.) te Schiedam, een Geldersch Landschap met eene Watermolen.
- 18* *Dezelfde*, eene bevrozene Rivier bij Maanlicht.
- 19* *Behr*, (C. J.) te 's Gravenhage, een Havengezicht.
- 20* *Dezelfde*, een Stadsgezicht.
- 21* *Dezelfde*, een dito met eene gothieke Kerk.
- 22* *Berg*, (S. van den) te 's Gravenhage, een Stier en Schapen in een Hollandsch Landschap.
- 23* *Dezelfde*, een dito Landschap met Koeijen en Schapen.
- 24* *Berkman*, (J. J.) te Amsterdam, een boeren Binnenhuis met eenen rookenden Jager en verdere Figuren.
- 25* *Dezelfde*, een dito met eene slapende Vrouw en eenen Man.
- 26* *Dezelfde*, eene Binnenplaats met eene Vrouw bezig haar goed te wasschen.
- 27* *Bernhard*, (P. G.) te 's Gravenhage, een Binnenhuis met Figuren en invallend Zonlicht.
- 28* *Dezelfde*, een Jongen met een Vogelkooi en een Hond.

- N^o.
- 29* *Best*, (J. A. R.) te Amsterdam, een Voorhuis met eenige Beelden en eenen Jager aan eene Rivier.
- 30* *Dezelfde*, een Gezicht op het Zwitsersch Huisje op Nellestijn bij Amerongen.
- 31* *Dezelfde*, een Dorpsgezicht.
- 32 *Beveren*, (C. van) te 's Gravenhage, eene Non zittende te bidden.
- 33 *Bloemers*, (A.) te Amsterdam, een Bloemstuk.
- 34 *Dezelfde*, een Fruit- en Bloemstuk.
- 35 *Dezelfde*, een dooden Kempiaan.
- 36 *Bloeme*, (H. A. de) te 's Gravenhage, een Studie Kop.
- 37 *Blijk*, (F. J. van den) te Dordrecht, een stil Water.
- 38 *Dezelfde*, een woelend Water.
- 39 *Boelen*, (P. A.) te 's Gravenhage, eene Militaire Voorstelling.
- 40* *Bodeman*, (W.) te Hilversum, een bergachtig Landschap.
- 41* *Dezelfde*, een Boschgezicht.
- 42 *Dezelfde*, het inrukken der Amsterdamsche Schutterij in het Dorp Hechtel, 5 Augustus 1831.
- 43* *Bosboom*, (J.) te 's Gravenhage, Gezicht op het Binnenhof te 's Gravenhage.
- 44 *Dezelfde*, Gezicht op de Zeetoren te Hoorn.
- 45 *Bossert*, (G.) te Alkmaar, een Gedreven Zilveren Stukje.

- N^o.
46 *Boom*, (*D.*) te Alphen, een Kluzenaar, Tekenening.
47* *Braakman*, (*J. A.*) te Rotterdam, thans in Zwitserland, een Landschap.
48 *Breukelaar*, *Jr.* (*H.*) te Amsterdam, een oud Man zich door een Meisje een glas Bier latende inschenken.
49 *Dezelfde*, Van Speijk bij het graf van De Ruiter.
50* *Brugghen*, (*G. A. van der*) te 's Gravenhage, een Grot waarin twee Honden.
51* *Dezelfde*, een Landschap met eene vlietende Beek, gestoffeerd met Hertent.
52 *Budde*, (*Mej. J. A.*) te Deventer, een Binnenvertrek met twee Figuren.
53 *Dezelfde*, eene Dame met twee Kinderen.
54* *Burgh*, (*H. van der*) te 's Gravenhage, een Boerenbinnenhuis met Figuren.
55* *Dezelfde*, een Scheveninger en eene Scheveningsche Vrouw.
56* *Dezelfde*, eene Schuur met Figuren.
57* *Burgh*, (*H. A. van der*) te 's Gravenhage, een Landschap met Vee.
58* *Dezelfde*, een Landschap met staand en liggend Vee.
59* *Burgh*, (*P. D. van der*) te 's Gravenhage, Gezicht op de Koningsbrug en het Korte Voorhout te 's Gravenhage.

- N^o.
60 *Burkart*, (*F. X.*) te 's Gravenhage, een Mansportret.
61 *Burnier*, (*J. C. en F. R.*) te 's Gravenhage, drie Stukjes Haarwerk.
62 *Bij*, (*M. de*) te 's Gravenhage, een Buste in Palmhout.
63* *Bijlard*, (*C.*) te Hilversum, een Binnenhuis met Keukengereedschap.
64* *Dezelfde*, een Landschap.

C.

- 65* *Calisch*, (*M.*) oud 14 jaren, te Amsterdam, P. C. Hooft in zijne Studeerkamer op het Slot te Muiden.
66* *Canta*, (*J. A.*) te Rotterdam, een Landschap met Boomen.
67 *Castro*, (*G. A. de*) te Amsterdam, een Bloemen Fruitstuk.
68 *Dezelfde*, een Bloemstuk.
69 *Cate*, (*H. G. ten*) te Amsterdam, eene boeren Kermis bij avond.
70 *Dezelfde*, het Haarlemmerplein te Amsterdam op den avond van den Hartjesdag.
71* *Christ*, (*J. F.*) te Nijmegen, een Gezicht in de Stad Nijmegen.
72* *Dezelfde*, een dito, dito.
73* *Dezelfde*, een dito te Ubbergen bij Winter.
74* *Dezelfde*, een Landschap te Beek.

N^o.

- 75 *Commije*, (J. H.) te 's Gravenhage, een Landschap.
76 *Coppenaal*, (D. van) te Amsterdam, een Fruit- en Bloemstuk.
77* *Couwenberg*, (A. J.) te 's Gravenhage, een bergachtig Landschap.
78* *Dezelfde*, een Geldersch Landschap.
79 *Craeijvanger*, (G.) te 's Gravenhage, een Man met twee Paarden aan een Havenhoofd.
80 *Dezelfde*, een Heer en Dame te paard uitrijdende.
81 *Craeijvanger*, (R.) te Utrecht, een Duingezigt.
82 *Cranendoncq*, (A.) te Nijmegen, vier Vignetten Gravure in Hout.
83 *Dezelfde*, eene Proeve van Gravure in Hout met twee Tinten.
84 *Dezelfde*, eene dito, dito.

D.

- 85* *Danekes*, (A.) te Hilversum, een Gezicht aan de Gooische Vaart te Hilversum.
86* *Dezelfde*, een Wintergezicht.
87* *Dasveldt*, (J.) te Amsterdam, twee Honden waarvoor Eendvogels opgaan.
88 *Davidson*, (E.) te Leijden, een Damesportret.
89* *Dieben*, (H. J.) te Utrecht, een Landschap.

N^o.

- 90* *Dona*, (A. F.) te 's Gravenhage, een Geldersch Landschap met boomen.
91* *Dezelfde*, een Landschap met Vee.
92* *Dezelfde*, een dito, dito.
93* *Dreiboltz*, (C. L. W.) te Dordrecht, een stil Water met Rotsen en eenen Wachttoeren.
94* *Dezelfde*, een rotsachtig Strandgezicht met woelend Water.
95 *Drieling*, (Mr. F. H. C.) te 's Gravenhage, een Meer in een Zwitsersch Landschap.
96 *Dezelfde*, eene rotsachtige Bergstreek met eenen Waterval.
97* *Drift*, (J. A. van der) te 's Gravenhage, een Gezicht op de gewezen Haringpakkerij aan de Singel te Amsterdam, van het IJ te zien.
98 *Dezelfde*, een Gezicht op het Paleis, een gedeelte van den Dam en het Water te Amsterdam.

E.

- 99* *Esman*, (J.) te Hilversum, eene doode Patrijs.
100* *Dezelfde*, een Haas, Spegt en Jagttuig.
101* *Esser*, (W.) te Amsterdam, een bergachtig Landschap in Italie.
102 *Eijndhoven*, (A. J. van) te Amsterdam, een lezend oud Man en een luisterend Meisje, in Sapverw, naar de Schilderij van J. van de Laar.

N^o.

- 103 *Eijmer*, (A. J.) te Amsterdam, een duinachtig Landschap in den omtrek van Beverwijk.
- 104 *Eijnden*, (R. van) te Rotterdam, een Jongeling door eenen Brief een Meisje van hare Ouders ten huwelijk vragende.

F.

- 105* *Flemming*, (W.) te Leijden, een meisje in een binnenvretrek Appelen schillende waarbij twee kinderen.
- 106 *Dezelfde*, eene oude Vrouw in den Bijbel lezende.

G.

- 107* *Groot*, (F. Breuhaus de) te Leijden, de Poort van het voormalig Slot Groot Poelgeest nabij Koudekerk bij Zomer.
- 108* *Dezelfde*, het vervallend Slot Klein Poelgeest in den zelfden omtrek, bij Winter.
- 109* *Grootveldt*, (H. van) te 's Hertogenbosch, een Avondlicht.
- 110* *Dezelfde*, een dito.
- 111* *Dezelfde*, een Jager met een Meisje in eene Nis.
- 112 *Gijselman*, (H.) te 's Gravenhage, een Gezicht in de omstreken van 's Gravenhage.

N^o.

- 113 *Dezelfde*, een Gezicht in de omstreken van den Leijdschendam.
- 114 *Dezelfde*, het Portret van wijlen Nederlandsch Groote Tooneel Kunstenaar W. Bingleij, in het karakter van de Ritmeester in het Blijspel de Snijder en zijn Zoon; op Steen geteekend.

H.

- 115 *Haan*, (W. de) te Leeuwarden, eene Moeder met twee vrolijke Kinderen, op St. Nikolaas Morgen.
- 116* *Haanen Sr.* (C.) te Amsterdam, eene Kluis te Utrecht.
- 117 *Hari*, Sr. (J.) te 's Gravenhage, een Vrouwe Portret in Sapverw.
- 118* *Dezelfde*, een Binnenhuis met vier Figuren.
- 119 *Helm*, (H. van der) te Rotterdam, een stil Water.
- 120 *Helmalt*, (Mevr. geb. van Rossum) te Haarlem, een boomrijk Landschap.
- 121* *Heszler*, (G. C. H.) te 's Gravenhage, een Hollandsch Landschap met Beesten.
- 122 *Heijmans*, (W. G. F.) te 's Gravenhage, een Dames Portret.
- 123 *Dezelfde*, een Mans Portret.
- 124 *Hoorn*, (G. J. van) te 's Gravenhage, een Mans Portret in Pastel.
- 125 *Dezelfde*, een dito.

- N^o.
- 126 *Hoffen*, (P. J.) te 's Gravenhage, een Landschap.
- 127* *Houten*, (H. L. van den) te Leijden, Gezigt in de omstreken van Kleef.
- 128 *Dezelfde*, de Ruïnen der Fransche Kerk te Leijden.
- 129 *Hove*, (B. J. van) te 's Gravenhage, een Stadsgezigt.
- 130 *Dezelfde*, Gezigt bezijden het Koor in de St. Libuinus Kerk, te Deventer.
- 131 *Hove*, Bz. (H. van) te 's Gravenhage, een Boschgezigt.
- 132* *Huijgens*, (H. L.) te 's Gravenhage, een Landschap met Ossen.
- 133* *Huijzmans*, (J. C.) te Breda, een Gezigt op de zoogenaamde Houten Brug, tusschen het Dorp Prinsenhage en het Mastbosch bij Breda.
- 134* *Huijzmans*, (C. C.) thans te Parijs, eene Wachtpost met Schutterij op de Grenzen.
- 135* *Dezelfde*, een Bivouac nabij het Dorp Dongen, bij opkomende Zon.
- I.
- 136 *Immerzeel*, (C.) te 's Gravenhage, een Geldersch Landschap.
- J.
- 137 *Jacobsen*, (A. G.) te Amsterdam, een gekwest Officier aan wien hulp verleend wordt.

- N^o.
- 138* *Jasink van de Pol*, (G.) te Amsterdam, het bivouacceren van een gedeelte der vierde Divisie op de Heide, bij het Dorp Heusden in België op den 7 Augustus 1831.
- 139* *Jolly*, (P.) te Hoorn, het Portret van den Admiraal De Ruiter, Teekening met Krijt naar het Orgineel Schilderij van F. Bol, op het Stadhuis te Hoorn.
- 140* *Dezelfde*, het Portret van den Schilder B. van der Helst, Teekening met Krijt.

K.

- 141* *Kasteele*, (Mr. P. L. van de) te 's Gravenhage, een Bosch en Bergachtig Landschap bij buijgig weder.
- 142* *Dezelfde*, Voorjaars Sneeuw op eenen met Dennen en Eikenhout begroeiden Duingrond bij 's Gravenhage,
- 143 *Kellen*, (D. van der) te Utrecht, Medaille op het Bombardement van Antwerpen.
- 144 *Dezelfde*, dito op de Verdediging der Citadel van Antwerpen.
- 145 *Dezelfde*, dito op den Heldendood van J. C. J. van Speijk.
- 146 *Dezelfde*, dito op het Tweede Eeuwfeest, van het bestaan van het Athenæum te Amsterdam.

- N^o.
- 147 *Kemp, (P. van der)* te Delft, eene Bouwkundige Teekening, voorstellende de Vestibule van een Paleis.
- 148 *Kemper, (B.)* te Amsterdam, een Stilleven met Muzijk- en Teekengereedschap.
- 149 *Dezelfde*, een Stilleven met Huisraad en Groenten.
- 150 *Kiers, (P.)* te Amsterdam, Gezicht uit het Nieuw Oostelijk Dok op de Kalkmarkt, gedurende het Volksfeest te Amsterdam in 1831.
- 151 *Klerck, (W. de)* te Dordrecht, een Gezicht in de Baronnie van Breda.
- 152 *Dezelfde*, een Landschap met eene Waterval in de omstreken van Luxemburg, bij Avondstond,
- 153 *Knip, (J. A.)* te Beek, de overblijfsels van de Stad Pæstum, in de verte het Dorp Cappaccio in het Napelsche, met Buffels en ander Vee.
- 154 *Dezelfde*, eene Weide met drie Koebeesten.
- 155 *Dezelfde*, eene Boerewoning met verschillende Vee, te Vugt bij 's Hertogenbosch.
- 156 *Koekkoek, (B. C.)* te Hilversum, een Landschap in het Hartzgebergte, bij Morgenstond.
- 157 *Koker, (C.)* te Amsterdam, een Strandgezicht met kabbelend Water, met Stoffagie.

- N^o.
- 158 *Koker Bakker, (C.)* te Amsterdam, een Strandgezicht met woelend Water, gestoffeerd met Beelden en Schepen.
- 159* *Koning, (Mej. E. J.)* te Haarlem, een Ge-teekend Bloemstuk.
- 160* *Koster, (A)* te Groningen, een Wintergezicht, Teekening naar Olieverw.
- 161* *Dezelfde*, eenige Hoenders, dito.
- 162 *Kruseman, (C.)* te 's Gravenhage, Vertrek van Philips den II uit de Nederlanden.

Na te Gend eene laatste openlijke vergadering gehouden te hebben, en de aldaar tegen zijn Bestuur ingebragte bezwaren en klagten, bij monde van den Kardinaal van Granvelle door magtspreuken en valsche beloften zoo goed mogelijk te hebben doen wederleggen en onderdrukken, begaf Philips zich ter zijner inscheping naar Vlissingen, gevolgd door de voornaamsten des lands, en eene talrijke stoet. Welke indrukken Philips vooral na de gehoudene Vergadering uit Nederland met zich nam, alwaar zijne onbegrensde heerschezucht, bloeddorstigheid en dweeperij, zoo krachtadigen tegenstand vonden, welke gevoelens hij koesterde omtrent de voornaamste voorstanders der Heilige regten en onschendbare vrijheden des Volks toonde de gebeurtenis die bij zijne evengemelde inscheping plaats vond.

Hier schoot zijne hem aangeborene veinzerij voor een oogenblik te kort en vergat hij zich zooverre, van, ten aanhoore zijns gevolgs, den Prins van Oranje den bewerker en hoofdoorzaak der Nederlandsche onlusten te noemen. De Prins antwoordde met bedaardheid dat alles uit eigene beweging der Staten en op de regtmatigste gronden was geschied.

Neen; zeide Philips, terwijl hij met eene uitdrukking van hevige gramschap op het gelaat, des Prinsen hand vatte en hevig schudde:

Niet de Staten, maar gij! gij! gij!

(No, no los estados, ma vos! vos! vos!)

Waarop de Prins, voorzigtig genoeg om den Koning niet aan boord te geleiden, zijn afscheid nam, en terug ging naar Vlissingen, alwaar hij algemeen bemind zijnde, zich tegen elken aanval beveiligd kon achten.

Schiller, besluit het verhaal dezer gebeurtenis in zijne *Geschiede des affalls der Vereenigte Nederlande*, met de volgende aanmerking:

» Zoo werd door persoonlijken haat de verbit-
» tering die Willem van Oranje reeds lang tegen
» den onderdrukker van een vrij volk in den
» boezem droeg, eindelijk onheelbaar, en die dub-
» bele drijfveer bragt ten laatste die groote onder-
» neming tot rijpheid welke de Spaansche Kroon
» zeyen harer edelste steenen ontnomen heeft.

N^o.

- 162bis. *Dezelfde*, het Gevallen Meisje, naar het Gedicht van den heer Tollens.
- 163* *Dezelfde*, Christus zegenende.
- 164* *Dezelfde*, de Apostel Paulus.
- 165 *Dezelfde*, een Vrouwen Portret.
- 166 *Dezelfde*, Portret van den heer G. Rombach.
- 167 *Kruseman*, (J. A.) te Amsterdam, het Portret van wijlen Z. M. Keizer Alexander van Rusland, ten voeten uit.
- 168 *Dezelfde*, een Mans Portret.
- 169 *Dezelfde*, een dito dito.
- 170 *Dezelfde*, een Kinder Portret.
- 171 *Dezelfde*, een Vrouwen Portret.
- 172 *Kruseman*, (F. M.) te Haarlem, een Landschap aan eene Rivier, bij ondergaande Zon.

L.

- 173 *Laar*, (J. H. van de) te Rotterdam, een Oude Ridder zeer aandachtig luisterende naar een Jong Meisje, welke hem iets voorleest.
- 174 *Lange*, (J. P.) te Amsterdam, Gravure, voorstellende het Portret van den Generaal Chassé, naar de Schilderij van den Ridder Pieneman.
- 175 *Langelaan*, (H.) te Leijden, eene Stal met Vee.
- 176 *Dezelfde*, een dito.

- N^o.
177 *Loeff*, (*H. D.*) te 's Gravenhage, een Landschap met eene Waterval.
178 *Lopes Suasso*, (Mevr. geb. *Henriques de Castro*) te 's Gravenhage, een Fruitstuk.
179 *Lopes Suasso*, (*D.*) te Amsterdam, een Fruit- en Bloemstuk.
180 *Dezelfde*, een dito.

M.

- 181 *Maurtens van Seevenhoven*, (*J. C.*) te Utrecht, een Gezicht op het Dorp St. Maartensdijk bij Utrecht, gestoffeerd met Vischers.
182 *Dezelfde*, een Gezicht bij de Tent op Arnhem, gestoffeerd door den heer *Jonxis* te Utrecht.
183 *Meulemans*, (*A.*) te 's Gravenhage, eene Oude Vrouw bij Lamplicht.
184* *Meijer*, (*A. A. de*) te 's Gravenhage, een Geldersch Landschap.
185* *Dezelfde*, een dito.
186* *Meijer*, (*J. A. de*) te 's Gravenhage, Portret van Hendrik IV, in Zilver Gedreven.
187 *Dezelfde*, een Mans Portret idem, naar het leven.
188* *Dezelfde*, een Studie Kop, in Koper Gedreven.

- N^o.
189 *Michaëlis*, (*G. J.*) te Haarlem, een heuvelachtig Landschap bij buijchtig Weder.
190 *Dezelfde*, een Gezicht in den Aardenhout van de hoogte te zien.
191* *Dezelfde*, een Landschap.
192 *Mock*, (*J.*) te 's Gravenhage, eene Kerk met Figuren in Oud Kostuum.

N.

- 193 *Nuijen*, (*W. J. J.*) te 's Gravenhage, een Landschap.
194 *Dezelfde*, eene Vischpartij met een Jagt.

O.

- 195* *Oberman*, (*A.*) te Amsterdam, een Bloemstuk.
196* *Dezelfde*, een Fruitstuk.
197* *Dezelfde*, een Landschap.
198* *Offermans*, (*A. J.*) te 's Gravenhage, een Duin en Boomrijk Landschap bij Herft, in de omstreken van 's Gravenhage.
199* *Dezelfde*, een staande Stier en rustende Koeijen in een Landschap met eene Ruïne.
200* *Dezelfde*, een gezicht aan den Rijn boven Coblantz, met ondergaande Zon.
201* *Dezelfde*, een Gezicht aan de Moezel in eene rotsachtige Landstreek.

N^o.

- 202* *Os*, (*P. G. van*) te 's Gravenhage, een zwart bonten *Os*, benevens eene liggende *Koe*, *Schapen* en *Lammeren*.
- 203* *Dezelfde*, een heuvelachtig *Landschap* met eenig *Vee* aan eene *Waterplas*.
- 204* *Os*, (*G. J. J. van*) te *Amsterdam*, een *Fruitstuk* met eenen dooden *rooden Patrijs*.
- 205* *Os*, (*P. F. van*) te *Amsterdam*, eene *Herberg* waarvoor eenige *Boeren* te *Paard* zich gereed maken om naar den *Ring* te rijden.
- 206* *Os*, (*Mej. M. M. van*) te 's *Gravenhage*, een *Bloemstuk* met *Zeehorens*.

P.

- 207* *Pauli*, (*W. H.*) te 's *Gravenhage*, eene *Scheveningsche Oude Vrouw* haren *Kleinzoon* in de *Heilige Schrift* onderwijzende.
- 208* *Pavie*, (*M.*) te *Amsterdam*, een boomrijk *Landschap*.
- 209* *Pelgrom*, (*J.*) te *Amsterdam*, een boomrijk *Geldersch Landschap*.
- 210* *Plugger*, (*J.*) te *Zwolle*, een *Stadsgezicht* bij *Maanlicht*.
- 211* *Dezelfde*, een *Binnenhuis* met *Kaarslicht*.
- 212* *Partman*, (*C. J. L.*) te 's *Gravenhage*, een *Familie Tafereel* op het *Eiland Marken*, eene *Bruid* en *Bruidegom* in het *Huis* harer *Ouders*.

R.

N^o.

- 213 *Rentinck*, (*J.*) te *Hilversum*, een stil *leven* met *groenten*.
  - 214* *Rietstap*, (*A. R.*) te 's *Gravenhage*, een boomrijk *Landschap*.
  - 215* *Dezelfde*, een *dito*
  - 216* *Rochussen, Jr.*, (*H.*) te 's *Gravenhage*, een *Scheveningsch Binnenhuis* met *figuren*.
  - 217 *Roode*, (*N. J. W. de*) te *Voorburg*, het *portret* van den *Schilder*.
  - 218* *Roosenboom*, (*N. J.*) te *Haarlem*, een *Gezicht* op het *Binnen Sparen* te *Haarlem*.
  - 219* *Roth*, (*G. A.*) te *Amsterdam*, een *Landschap* in de omstreken van *Wielderen*.
  - 220* *Roijer*, (*L.*) te 's *Gravenhage*, *Paul* en *Virginie* in *albaster*.
  - 221* *Dezelfde*, *Rembrandt*, *buste* in *marmere*.
  - 222* *Dezelfde*, de *Weduwe* van den *Soldaat*, in *albaster*.
  - 223* *Dezelfde*, een *Grieksch Meisje*, *buste* in *marmere*.
  - 224* *Dezelfde*, *Mr. W. Bilderdijk*, *buste* in *pleister*.
  - 225 *Rutten*, (*J.*) te *Dordrecht*, *Gezicht* op de *Spuipoort* te *Dordrecht*.
- S.**
- 226* *Schendel*, (*P. van*) te *Rotterdam*, het ein-

- N^o.
digen van een Boeren Gastmaal bij avond met onderscheidene lichten.
227* *Schiedges*, (P. P.) te 's Gravenhage, een Woelend Water.
228 *Schmetterling*, (Mej. E.) te Amsterdam, eene Miniatuur naar een Schilderij van Noël, voorstellende eenen Wijngaardenier met een Meisje.
229* *Schmidt*, (G. A.) te Dordrecht, een biddend Oud Man.
230* *Dezelfde*, een Boeren Binnenhuis waarin een vrolijk gezelschap.
231* *Schoenberger*, te Amsterdam, een Gezicht met Maanlicht op de Adriatische Zee.
232* *Dezelfde*, een Gezicht op het meer Van Como, bij opgaande Zon.
233* *Schoenmaker*, (J.) te Dordrecht, een Stads Gezicht.
234* *Dezelfde*, een Gezicht op het dorp Scheveningen, uit de Kerkstraat te zien.
235 *Scholten*, (P. N.) te Amsterdam, een Landschap met Jagers.
236* *Schouman*, (M.) te Dordrecht, eene Woelende Zee, langs de kust met een Steigerboot, eene Brik die schade aan zeilen en tuig heeft gekregen en meer andere Schepen.
237 *Schotel*, (J. C.) te Dordrecht, een stil Water, zijnde een Gezicht aan het Nieuwe Diep.

- N^o.
238* *Schotel*, (P. J.) te Medemblik, een Rivier Gezicht, stil water bij broedend weder.
239 *Dezelfde*, een Gezicht op Antwerpen, tijdens het beschieten dezer stad door de Citadel, van de Schelde genomen.
240 *Dezelfde*, de daad van den Onsterfelijken Zeeheld J. C. J. Van Speijk, zijnde het oogenblik der vijandelijke aanval van de Belgen.
241 *Dezelfde*, het in de lucht springen der Kano-neerboot van Van Speijk.
242* *Schouten*, (G. J.) te Amsterdam, een Landschap.
243* *Dezelfde*, een dito.
244* *Sieburgh*, (H. N.) eene voorstelling uit den Zeeroover van Lord Bijron.
245* *Dezelfde* een Gezicht op den Brug en Poort van het stadje Nassau, met de ruïne van het Kasteel.
246 *Sluijter*, (D. J.) te Amsterdam, eene Gravure naar eene Schilderij van A. de Vois.
247* *Speelman*, (Mej. A. G.) te 's Hertogenbosch, eene Nis waarin een Jongetje dat Zeepbellen blaast en eene Dame.
248* *Dezelfde*, eene meid die eenen brief ontvangen heeft.
249* *Spöhler*, (J. J.) te Amsterdam, een Geldersch¹ Landschap bij winter.

- N^o.
250* *Dezelfde*, een bergachtig Landschap.
251* *Steffelaar*, (C.) te Amsterdam, een Oud Gebouw op eene hoogte aan een water.
252* *Dezelfde*, een Gezicht bij de Haarlemmersluis op het IJ bij winter.
253 *Dezelfde*, het Vuurwerk met 's Konings Verjaardag op de Jagthaven te Amsterdam afgestoken.
254* *Dezelfde*, Gezicht buiten Amsterdam, bij opkomend onweder.
255 *Straaten*, (M. A. van) te Utrecht, het Poortje te Rhenen in Gelderland.
256 *Swijndrecht Fz.* (N. Montauban van) te Rotterdam, een Vrouwen Portret.
257 *Dezelfde*, een dito.
258 *Dezelfde*, een Mans Portret.
259* *Dezelfde*, een Kleine Jongen, spelende aan eenen waterkant.
260 *Sijpkens*, (F. H.) te Amsterdam, een Landschap bij ondergaande zon.
261 *Dezelfde*, een Duinachtig Landschap met Vee.

T.

- 262 *Teixeira de Mattos*, (J.) te Amsterdam, een Dames Portret.
263 *Dezelfde*, een Mans dito.

- N^o.
264* *Temminck*, (Mej. H.) te 's Gravenhage, een Vrouwen Portret.
265* *Dezelfde*, eene Scheveningsche Vrouw en hare kinderen bij het graf haars echtgenoots.
266 *Tiddens*, (R. J.) te Groningen, het Portret van den Schilder.
267 *Tielemans*, (J.) te Middelburg, eene Bouwkundige Teekening.
268* *Töpfer*, (J. A.) te Amsterdam, een Watermolen in het Graafschap Bentheim.
269 *Troost*, (W.) te 's Gravenhage, een Gezicht van den Rheeberg op den Rhijn en den Schipbrug te Arnhem.
270 *Tuerlinckx*, (J.) te 's Gravenhage, Portret van eenen Kunstenaar, Basrelief in Pleister.
271 *Dezelfde*, een dito.
272 *Dezelfde*, Portret van een Jongeling, Buste in Pleister.
273* *Dezelfde*, eene Madona, Buste in Pleister.

V.

- 274 *Verburgh*, (C. G.) te Rotterdam, een Bergachtig Landschap aan eene Rivier bij opkomende Donderbui.
275 *Verhoogh*, (J.) te Rotterdam, een Boschgezicht bij Maanlicht.

- N^o.
276* *Verschuur*, (J. V.) te Amsterdam, het Huis te Boxtel met Paarden in een Wed.
277* *Dezelfde*, het ontladen van eenige Goederen.
278* *Dezelfde*, eenige Militairen in gesprek.
279* *Dezelfde*, een Landschap te Beek.
280* *Verveer*, (J. L.) te 's Gravenhage, de Oude Hoofdpoort te Rotterdam.
281* *Dezelfde*, een Stadsgezicht.
282* *Vettewinkel*, (H.) te Amsterdam, het overvallen der Spaansche Schepen onder den Graaf van Bossu, door de Watergeuzen op den 8 April 1572, (van Meteren B. 4. f°. 64.
283* *Dezelfde*, een stil Water met Kanonneerbooten.
284* *Vries*, (M. C. de) te Amsterdam, het Portret van Z. K. H. den Prins van Oranje, in Steen gegraveerd.
285* *Vries*, (S. J. de) te 's Gravenhage, twee gegraveerde Platen met Ornamenten.

W.

- 286* *Waal Malefijt*, (J. de) te Haarlem, een bergachtig Landschap met eene Ruïne.
287* *Waarden, Jr.* (J. van der) te Haarlem, een Landschap bij Zomer.
288* *Waardenburg*, (E.) te Arnhem, een Landschap bij Zomeravond met ondergaande Zon.

- N^o.
289 *Dezelfde*, een Bedelaar.
290 *Waldorp*, (A.) te 's Gravenhage, een Hanggezicht.
291* *Waterloo*, (J. P.) te Amsterdam, eene Kermis bij Avond.
292* *Dezelfde*, de Kermis te Amsterdam, bij Avond.
293* *Dezelfde*, een boomrijk en bergachtig Landschap.
294* *Weerden*, (H. S. J. van) te 's Gravenhage, een Binnenhuis met Figuren op het Motto: *Leve de Wijn*.
295* *Weiss*, (A.) te Amsterdam, een Bloem- en Fruitstuk.
296* *Dezelfde*, een Bloemstuk.
297* *Dezelfde*, een Fruitstuk.
298* *Westenberg*, (C. G.) te Amsterdam, een Gezicht bij opkomend Onweder en Regen, aan eene der Stadswallen te Amsterdam.
299 *Dezelfde*, een Stadsgezicht.
300* *Woensel*, (Mej. P. van) te 's Gravenhage, een Stilleven.
301* *Dezelfde*, een Bloemstukje.
302* *Dezelfde*, een dito.
303* *Dezelfde*, een Fruitstukje,
304* *Wulfaert*, (A.) te Amsterdam, het Verjaarsfeest van Grootvader.
305* *Dezelfde*, een Zuid-Bevelandsch Bruiloftsfeest.

NAGEKOMENE STUKKEN.

N^o.

- 306* *Bing*, (V.) te Amsterdam, R. Hogerbeets bij het Ziekbed zijner Gade op Loevesteijn.
- 307 *Dezelfde*, Hugo De Groot, wordt door zijne Vrouw het middel ter ontkoming aangewezen.
- 308 *Dam*, (A. van) te 's Gravenhage, eene Bouwkundige Teekening.
- 309 *Dezelfde*, eene dito.
- 310* *Eelkema*, (E. J.) te Leeuwarden, een Fruitstuk.
- 311* *Dezelfde*, een Stuk met dood Wild.
- 312* *Florimont*, (C. F. B.) te Amsterdam, een woelend Water.
- 313 *Galjaard*, (J. P.) te 's Gravenhage, eene Bouwkundige Teekening.
- 314* *Gebauer*, (C. M. van) te Amsterdam, een Oud Man zittende te lezen.
- 315* *Guiking*, (F. J.) te Haarlem, twee Teekeningen met Goud, Zilver en Kleuren.
- 316* *Hansen*, (L. J.) te Amsterdam, eene Ouderwetsche Kamer, waarin twee Figuren in Oud Hollandsche Kleeding.

N^o.

- 317* *Dezelfde*, een dito, waarin eene Vrouw bij eene Wieg, met Doorzigt in een ander Vertrek.
- 318* *Dezelfde*, een dito, waarin eene Vrouw bezig is eenen Brief te lezen, die door eene Dienstmaagd gebragt is.
- 319* *Dezelfde*, een Boerenvoorhuis, met invallend Zonlicht en Doorzigt door eene openstaande Deur.
- 320* *Meijer*, (L.) te Amsterdam, een bergachtig Landschap.
- 321 *Dezelfde*, een dito.
- 322* *Reekers*, (H.) te Hilversum, een Stilleven met Vrugten en verder bijwerk.
- 323 *Schoemaker Doijer*, (J.) te Amsterdam, Van Speijk, het vuur in het Kruid stekende.
- 324* *Dezelfde*, de Leijdsche Studenten, aangevoerd door Z. Exc. den Lt. Generaal Meijer bij Boutersem.
- 325 *Vintcent*, (L. A.) te 's Gravenhage, het doorschieten van Willem den Eersten door Balthazar Gerarts, in zijn Paleis, (voormalig St. Aegthen Klooster) te Delft, in het jaar 1584.
- 326 *Dezelfde*, eene Groep Portretten, Teekening.
- 327 *Dezelfde*, eene dito, dito.
- 328 *Dezelfde*, een Mans Portret, dito.

- N^o.
329 *Dezelfde*, Portret van eenen Officier der Veld-Artillerie.
330 *Verhoeven*, (J.) te 's Gravenhage, eene Bouwkundige Teekening.
331* *Os*, (Mej. M. M. van) te 's Gravenhage, een Bloemstukje.
332* *Dezelfde*, een Bloem- en Fruitstuk.
333* *Dezelfde*, een dito kleiner.

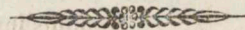
TWEEDE LIJST
VAN
NAGEKOMENE STUKKEN.

- N^o.
334 *Assen*, (D. van) te Vianen, een Fruitstuk in Sapverw.
335 *Dezelfde*, een dito.
336 *Calisch*, (M.) te Amsterdam, een Mans Portret.
337 *Esser*, (W.) te Amsterdam, eene Teekening voorstellende het Portret van Van Speijk.
338 *Gabriel*, (P. J.) te Amsterdam, een Mans Buste in Marmer.
339 *Dezelfde*, een dito in Pleister.
340 *Dezelfde*, een Ideaal Vrouwe Buste in Marmer.
341 *Groot*, (V. de) te Edam, een Mans Portret.
342* *Grootvelt*, (H. van) te 's Hertogenbosch, Gezicht op de St. Jans Kerk te 's Hertogenbosch.
343* *Huijsmans*, (J. C.) te Breda, een Landschap bij Breda.

- N^o.
344* *Jouxis*, (J. L.) te Utrecht, een Binnenhuis met Figuren, waarvan sommigen zien naar eene Paardemarkt.
345 *Dezelfde*, twee Jagers, voor eene boere Herberg met een Meisje dat hun gelag aanbrengt.
346* *Dezelfde*, een Meisje zittende voor een open vengster.
347* *Koekkoek*, (J. H.) te Durgerdam, een stil Water met Schepen bij Ochtendstond.
348 *Pieneman*, (N.) te Amsterdam, het verwonden van het Paard van den Prins van Oranje in het Gevecht bij Boutersem.
349 *Dezelfde*, Portret van eenen Noord-Hollandschen Schutter.
350 *Pluijm*, (W.) te Amsterdam, een Landschap.
351 *Dezelfde*, een Stadsgezicht.
352 *Portman*, (C. J. L.) te 's Gravenhage, Portret van eenen Geestelijken.
353* *Quispel*, (M.) te Numansdorp, een Landschap met Vee.
354* *Rijk*, (J. D.) te Hilversum, een Landschap.
355* *Dezelfde*, een dito.
356* *Schoenmaker*, (J.) te Dordrecht, een Gezicht buiten Dordrecht.
357* *Sipkes*, (J.) te Amsterdam, een stil Water met Z. M. Linieschip Jupiter, en andere Schepen.

- N^o.
358* *Spöhler*, (J. J.) te Amsterdam, eene Brand bij Maneschijn.
359* *Schouten*, (G. J.) te Amsterdam, een Landschap.
360 *Suasso*, (D. Lopes) te Amsterdam, een Bloem- en Fruitstuk.
361 *Sijpkens*, (F. H.) te Amsterdam, een boomrijk en duinachtig Landschap.
362 *Tiddens*, (R. J.) te Groningen, Portret van eene Oude Vrouw.
363 *Dezelfde*, een dito van een Oud Man.
364* *Wijngaerd*, (A. J. van) te Rotterdam, de Drachenfels aan de overzijde van den Rhijn bij Roelantswerth te zien.
365* *Zembsch*, (J. S.) te Hilversum, een boomrijk Landschap.
366* *Dezelfde*, een Wintergezicht.

NB. De Nos. 131 en 194 zijn te koop.

Beoordeeling

DER

SCHILDER- EN KUNSTWERKEN

VAN NOG LEVENDE

NEDERLANDSCHE MEESTERS,

WELKE AANWEZIG ZIJN

OP DE

TENTOONSTELLING

TE 's GRAVENHAGE,

1835.

EERSTE STUK.

Te 's GRAVENHAGE,

BIJ A. P. VAN LANGENHUYSEN.

De gewelddadige scheuring der Zuidelijke van de Noordelijke Provinciën deed ons de hoop voeden de Schilderkunst in deszelfs edel Nederlandsch gewaad, namelijk de natuurlijke navolging, te zien terugkeeren; doch helaas! onze Natie, die eenmaal zoo nationaal was, is thans in zeden en gewoonten veranderd en bootst steeds de andere volken na. De geest der eeuw is fantastiek-romantisch. *Parijs*, de spil waarop geheel *Europa* draait, heeft ons dien overgebracht en onzen klassieken smaak bedorven.

Welk Nederlandsch kunstenaar, die niet in *Parijs* geweest is, wordt hier geacht? Men vliegt daar heen, keert terug in prachtige kleederdragt, draagt den baard *en forme d'un fer de cheval*, den knevel *en forme de sous-pieds*, en met bewondering wordt men ontvangen. De natuur tot voorbeeld te nemen is onzin; eene fantasmagorie van kleuren: ziedaar het *non plus ultra* dat men thans beoogt, en hetwelk helaas ook hier bewonderd wordt.

Het is een raadsel hoe het talloos heir van Schilders en kunstenaars zich middelen van bestaan kunnen verschaffen, daar er zoo bijzonder weinig liefhebbers, die koopers zijn,

in ons Vaderland gevonden worden, die dan nog niet het kunststuk, maar het werk koopen, om den naam van den vervaardiger, of om dat zij deze of gene Schilderstukken van dien Schilder bezitten.

Waarlijk, beklagenswaardig is het lot van vele verdienstelijke kunst-schilders; wij spreken bij ondervinding, en kunnen verzekeren, dat vele hoogverdienstelijke kunstenaars in ons Vaderland, die wezenlijk den klassieken smaak onzer beroemdste meesters volgen, door gebrek aan voorspraak en aanmoediging, en omdat zij niet in den romantischen smaak schilderen, zich in de behoefstigste omstandigheden bevinden.

Het is te wenschen, daar thans *Nederland* weder het *Oude Nederland* is geworden, dat de oude deugden der voorvaderen terug keeren; dat de goede smaak, wat de kunsten betreft, herboren worde; dat het wezenlijk schoone boven het schijn worde verkozen; dat verdiensten onpartijdig worden, opdat daardoor vele verdienstelijke talenten worden aangemoedigd, om, door verdabbelden ijver en studie der natuur, de edele Schilderkunst op die hoogte in ons Vaderland terug te brengen, waarop dezelve eenmaal zoo luisterrijk stond, toen de

roem der Nederlandsche Schilderschool die van alle beschaafde Europesche Natien verduisterde.

In dit overzigt hopen wij met onpartijdigheid de verdiensten der verschillenden schilderstukken te beoordeelen, zonder aanmerking van persoon noch rang, daar elk onpartijdige moet bekennen dat de beoordeelingen, welke men zoo dikwerf in Couranten aantreft, verregaande partijdig zijn. Hiervan kan ten voorbeeld strekken een voornaam kunstenaar, die zich niet schaamde om een der zijnen lof toe te zwaaijen en hoogstverdienstelijke kunstenaars uit wangunst te criticieren of honend voorbij te gaan; wij hopen dus nuttig te zijn en den goeden smaak onzer landgenooten, op ware verdiensten opmerkzaam te maken, waartoe wij gelooven eenig regt te hebben door eene onafgebrokene studie der natuur, waartoe het bezoeken der kunstrijkste oorden van *Europa* ons de gelegenheid heeft gegeven. Zonder eenige bepaalde rangschikking te volgen, treden wij de zaal der tentoonstelling binnen, en maken een aanvang met die voorwerpen welke zich het eerst aan ons voordoen.

Ne Jupiter quidem omnibus.

N°. 162. (C.) KRUSEMAN, te 's *Gravenhage*.
Vertrek van PHILIPS II uit de *Nederlanden*.

Dit Schilderstuk bezit groote verdiensten: groepering, teekening, hartstogten, coloriet, vormen een krachtig en aangenaam geheel; jammer dat de helderheid in de schaduwpartijen eenigzins overdreven schijnt, voornamelijk de voorgrond, waar de accessoires meer tot de harmonie van het geheel konde opgeofferd zijn; ook het half in de lijst zittend figuur is niet gelukkig gekozen. Het vleesch kwam ons wat heel van kleur voor en kon zeker meer halve tinten verdragen.

Echter de lokale kleuren zijn, over het algemeen, zeer krachtig en verdienstelijk, zoodat dit Schilderstuk de algemeene achting niet zal kunnen ontgaan.

N°. 175. (H. VAN DE) LAAR, te *Rotterdam*.
Een oude Ridder, zeer aandachtig luisterende naar een jong meisje, hetwelk hem iets voorleest.

Dit is een zeer aardig Schilderijtje; jammer dat de arm der lezende vrouw, welke geheel buiten evenredigheid en te kort is, hetzelfde ontsiert; wat den algemeenen toon aangaat

zoo is die zeer prijzenswaardig, doch de teekening laat zeer veel te wenschen overig. Wij hopen dat die jonge kunstenaar zich meer op dat gedeelte zal toelleggen.

N°. 63. (C.) BYLARD, te *Hilversum*. Een binnenhuis met keukengereedschap.

Het stille leven in dit Schilderijtje is waarlijk zeer wel, de koude kleur van den achtergrond is allerongunstigst. Evenwel wanneer de vervaardiger vlijtig de natuur blijft bestuderen, mag men veel van hem hopen.

N°. 156. (B. C.) ROEKROEK, te *Hilversum*. Een Landschap in het Hartsgebergte, bij Morgenstond.

Wij hadden waarlijk iets beters van dien Kunstenaar verwacht. Een algemeen grootsch begrip van licht en bruin kan niemand in dit Schilderstuk ontkennen; doch het Engelsche prentachtige, gevoegd bij het zwarte coloriet, dat den geheelen voorgrond doorloopt, doen aan den kunstkenner eenen zeer onaangenaamen indruk gevoelen. Evenwel uitmuntend behandelde partijen en verheven denkbeel-

den kenmerken dit stuk. Wij gelooven dat die kunstenaar wel zal doen de natuur in hare gedeelten en naauwkeurig te beoefenen, en dien zoogenaamden grooten stijl eenigzins vaarwel te zeggen.

N°. 250. (G. A.) SCHMIDT, te *Dordrecht*. Een boeren Binnenhuis, waarin een vrolijk gezelschap.

Dit Stuk bevat uitmuntende en delicate deelen, welke in den waarlijk goeden stijl zijn uitgevoerd; de killen toon en het onaangenaam grijs zouden wij warmer van kleur verkiezen; ook het staande figuur, waarvan het onderlijf te kort is, misvormt dit tafereel, hetwelk anders in vele deelen fraai is.

(W. J. J.) NUYEN, te 's *Gravenhage*. Eene Vischpartij met Jagt.

In dit tafereel ziet men het dichterlijke vernuft des jongen kunstenaars; wederom eene groote en breede voordragt bezit hetzelfde onbetwistbaar, doch wij zouden wenschen, dat de eenvoudige natuurvolging meer het hoofddoel dan het Idealismus waren, en dat de bestudering

der natuur in alle deszelfs deelen de gansche ziel van dien kunstenaar geboeid hielden, wanneer hij zeker onzen zoo beroemde oude kunstenaars op zijde zoude streven, daar het water en de voorgrond eenigzins onachtzaam behandeld schijnen; vele verdiensten bezit echter deze schilderij.

N°. 316. (L. J.) HANSEN, te *Amsterdam*.
Eene ouderwetsche kamer, waarin twee figuren, in Oud-Hollandsche kleeding.

Wij kunnen dit tafereel, dat waarlijk een fraai geheel oplevert, en geheel in den geest onzer beroemde meesters geschilderd is, geen verdiensten ontzeggen; niet gelukkig is het gezien door de ramen, hetwelk te veel kleurig is en meer luchtkleur moest bevatten; ook in de figuren zoude men meer zorg hebben kunnen verwachten, daar die in eenen al te zwarten aard geschilderd zijn in het reflectie-licht, waaraan men zeker eene meer heldere kleur kon geven. Wij gelooven echter een opvolger van onzen ouden kunstschilder PIETER DE HOOGE te kunnen voorspellen.

N°. 189. (G. J.) MICHAELIS, te *Haarlem*.
Een heuvelachtig Landschap bij buijig weêr.

Verscheidene zeer goede deelen bevat dit Schilderij. Eene eenzelvigheid van kleur en behandeling laten veel te wenschen overig. Evenwel men moet dezen kunstenaar, die steeds de kunst met ijver beoefende, prijzen, daar deszelfs kunstliefde geene openbare tentoonstelling overslaat, hetwelk hem ieders achting moet doen verdienen.

N°. 52. (C. VAN) BEVEREN, te 's *Gravenhage*.
Eene Non, zittende te bidden.

Fraai en in vele deelen uitmuntend is dit tafereeltje; de algemeene toon is zeer goed, de teekening is waarlijk vol verdiensten; de uitdrukking van aandacht is zeer ongelukkig; ook de kleur van het vleesch is niet lokaal en lost zich in valsche tinten op; verdiensten zal men toch dit aardig stukje niet betwisten.

N°. 77. (A. J. J.) COUWENBERG, te 's *Gravenhage*. Een bergachtig Landschap.

Een goeden algemeenen toon bezit dit schil-

derij, doch bij eene nadere beschouwing vertoont hetzelfde een verward zamenstel, dat voor verscheiden Schilderijen bouwstoffen bevattede: waterval, vlakten, bergen, rotsen en sneeuwbergen bij elkaâr, is niet verkiesselijk, te meer als die uittreksels uit de Steendrukplaten van VILLENEUVE, voorstellen; ook het kleine in de lucht en de andere voorwerpen ontsieren hetzelfde, hoewel vele deelen vrij goed zijn. Die Schilder moest zich tot het bestuderen der strandgezigten bepalen, waartoe hij op de laatste tentoonstelling aanleg scheen aan te duiden; wij twijfelen niet, of hij zou in dat vak een verdienstelijk kunstenaar kunnen worden, door eene vlijtige bestudering der natuur, want eenvoudigheid is het kenmerk van het goede.

N°. 55. (A.) BLOEMERS, te *Amsterdam*.
Een Bloemstuk.

Dit tafereeltje is keurig en delicaat behandeld. De zuivere behandeling en de harmonische schikking der bloemen doen den vervaardiger eer aan; de tint van den achtergrond hadden wij, met betrekking tot den toon der bloemen, eenigzins zilverachtiger gewenscht.

N°. 40. (W.) BODEMAN, te *Hilversum*.
Een bergachtig Landschap.

Zeer fraaije deelen bevat dit Schilderij; alleen het tooneelachtige in den stijl van schilderen, gevoegd bij een te schitterend groen, zouden wij anders wenschen; het eenvoudige en onopgesmukte in de natuur moet steeds de keus eens Landschaps-Schilders leiden.

N°. 2. (J. T.) ABELS, te 's *Gravenhage*.
Een bergachtig Landschap.

Een groot gevoel der natuur kenschetste dit stuk, hoewel die veel overeenkomst met eene Plaat van RUIPDAAL heeft; vele fraaije partijen bezit hetzelfde; de algemeene toon kwam ons echter wat te bruinachtig voor en het water in den achtergrond zeer ongelukkig van kleur; echter bezit hetzelfde vele verdiensten; eene vlijtige studie kan ons veel doen hopen van den vervaardiger.

N°. 74. (J. F.) CURIST, te *Nijmegen*.
Een Landschap te *Beek*.

In dit schilderij zijn zeer vele aardige partijen: het scherpe groen en het geknipte hadden wij anders gewenscht.

N°. 94. (L. W.) DREIBHOLTZ, te *Dordrecht*.
Een rotsachtig Strandgezicht met woelend water.

Natuurlijke en zedige toon zijn eigenschappen van dit Stuk; harmonie tusschen lucht en water is daar zeer prijzenswaardig; het licht der golven kwam ons eenigzins krijtachtig en de stoffaadje niet zeer gelukkig voor.

N°. 104. (R. VAN) EYSDEN, te *Rotterdam*.
Een jongeling door een brief een meisje ten huwelijk vragende.

Zeer naif en vol uitdrukking is dat Schilderij; de teekening en de verkortingen hadden wij juister gewenscht, gelijk ook de toon-aard krachtiger kon wezen.

N°. 548. (N.) PIENEMAN, te *Amsterdam*.
Het verwonden van het Paard van den Prins van Oranje en het gevecht bij *Bautersem*.

Fraaije groepering en losse teekening, benevens een goede toon, heerschen in dit schil-

derijtje. Lucht en rook-kleur schijnen zeer bont en breken de overeenstemming van het geheel; ook de teekening kon juister zijn.

N°. 198. (A. J.) OFFERMANS, te 's *Gravenhage*.
Een duin- en boomrijk Landschap, bij Herfst in de omstreken van 's *Gravenhage*.

De Herfst-kleur is zeer natuurlijk opgemerkt en in dit schilderij waargenomen; ook harmonieert de lucht zeer goed met het geheel; de vormen der boomen schijnen ook goed bestudeerd, doch wij zouden den Schilder raden zich meer op het geheel toe te leggen en minder op de kleinigheden der deelen, waarvan de te kennelijke uitvoerigheid niet aangenaam in het gezig is. Vele verdiensten bezit dit Schilderij.

N°. 150. (P.) REERS, te *Amsterdam*. Gezig uit het nieuw Oostelijk dok op de Kalkmarkt, gedurende het Volksfeest; te *Amsterdam* 1831.

Natuurlijk werkt hier het illuminatie- en maan-licht. Helderheid is evenwel overal be-

houden, hetgeen ons dit tafereeltje met veel
genoegen heeft doen beschouwen, daar het
voorgestelde zeer moeilijk is.

No. 79. (G.) CRAAIJEVANGER, te 's Gravenhage.

Een man met twee paarden aan een Havenhoofd.

Vrij goede teekening en kleur, gevoegd bij
eenen breeden en goeden stijl, deed ons dit
Schilderijtje met vermaak beschouwen. Wij
hopen dat die jonge kunstenaar ijverig voort zal
blijven studeeren, wanneer hij in dit vak ze-
ker onze Hollandsche School tot eer zal ver-
strekken.

No. 240-241. (P. C.) SCHOTEL, te Me-
demblik. Gezigten op Antwerpen, tijdens de
onsterfelijken daad van J. C. J. VAN SPEYK.

Deze schilderstukken zijn ons bijzonder
tegengevallen; de verwarde luchten vol klei-
nigheden, de onnatuurlijke kleur van het
Scheldewater, waar in elke golf een gescheide
licht heeft gevoegd bij eenen killen grijsach-
tigen toon, verwekken eenen onaangenamen
indruk bij den aanschouwer.

Evenwel de andere schilderijen van dien
Schilder, verdienen lof.

(Het vervolg in een Tweede Stuk.)

Beoordeeling

DER

SCHILDER- EN KUNSTWERKEN

VAN NOG LEVENDE

NEDERLANDSCHE MEESTERS,

WELKE AANWEZIG ZIJN

OP DE

TENTOONSTELLING

TE 's GRAVENHAGE,

1853.

TWEEDE STUK.

Te 's GRAVENHAGE,

BIJ A. P. VAN LANGENHUYSEN.

Beoordeling

SCHILDER- EN KUNSTWERKEN

VAN HOO LEVANDI

NEDERLANDSCH DIENSTERS

WERKE AANWEEZIG ZIJN

OF DE

TENTONSTELLING

TE 'S GRAVENHAGE

1831

VERDEERD STUK

'S GRAVENHAGE

W. A. N. VAN LANGENHUYSEN

... (faded text) ...

... (faded text) ...

Per vulnera crescit.

... (faded text) ...

Men moet bekennen dat de zaal der tentoonstelling ten opzichte van het licht niets te wenschen over laat, en de zorg der commissie tot dit vereichte allen lof verdient; jammer dat die zaal niet grooter is, hetwelk de commissie in de noodzakelijkheid heeft gebragt vele verdienstelijke schilderijen of te hoog, of te laag, te plaatsen. Evenwel, onzes erachtens, zoude men in die plaatsing eenigzins anders hebben kunnen handelen; wij weten hoe moeilijk het is een ieder genoeg te geven, hoe de leden der commissie van velen bestormd worden, om eene goede plaats voor hunne werken,

waarvan de invloed meestal goede gevolgen heeft, want (qui demande rien, n'obtient rien), doch ieder is niet laag genoeg van ziel, om zulks te verzoeken. Vele schilderijen die op effect geschilderd of groot zijn, zouden door hoog te worden geplaatst niets verliezen, en er zelfs bij winnen, daar uitvoerig geschilderde schilderijen, welke altijd, of meestal, dat oogeblikkelijke effect missen, door te hoog geplaatst te zijn, alles verliezen en onopgemerkt voorbij worden gegaan, omdat de te hooge of lage plaatsing die alles doet verliezen, en die, wanneer dezelve eene goede zichtbare, duidelijk onderkende plaats hebben, bij de nadere beschouwing en herschouwing steeds winnen. Een wezenlijk doorwrocht schilderij heeft zelden die oogeblikkelijke boeiing, waarop de hedendaagsche kunst zich alleen schijnt toe te leggen; ten voorbeeld neme men onzen ouden beroemden meesters PHILIP WOUWERMEN, ADRIAAN VAN DE VELDE, en zoo vele andere, welke men, wanneer die tafereelen te hoog of te laag geplaatst waren, ongemerkt voorbij zoude gaan, omdat zij de tegenwoordige zoo gezochte magie missen hoewel hunne verheven klassieke kunst alle hedendaagsche denkbeelden te boven gaat. Ook zoude, onzes inziens, schilders van beroep, welke hun middel van

bestaan uit den verkoop hunner stukken moeten vinden, meer aanspraak op eene goede plaatsing hebben, dan liefhebbers, waaronder zijn die zich verlagen zelven hunne stukken te koop aan te bieden, die door bescherming de beste plaatsen voor hunne werken bekomen, en daardoor vele Schilders berooven van de gelegenheid, om hunne huishouding van het noodige te voorzien, want wat boven of beneden het bereik is om opmerkzaam nagegaan te worden, zal moeijelijk verkocht worden. Men zoude hierop kunnen antwoorden, dat de verdiensten alleen aanspraak op de beste plaatsen maken: zulks stemmen wij toe, doch men kan elke zaak uit twee oogpunten beschouwen. Voor de ontwikkeling hiervan, tusschen ware en schijnverdiensten, daar is ons bestek te kort voor: *de gustibus non est disputandum*. Zoo wij vernemen zal de Koning uit het fonds van de nationale nijverheid eene som beschikbaar stellen tot aankoop en aanmoediging voor deze tentoonstelling; wij twifelen niet of de commissie zal loffelijk het edel doel van den Koning uitvoeren, en onderscheid maken tusschen sommigen die duizenden jaarlijks van Regeringswege door bescherming genieten, en anderen welke, die missende, voorbij worden gezien.

Ook het stedelijk bestuur, hopen wij, zal

deszelfs zorgvuldige aanmoediging, even als op de laatst hier gehoudene tentoonstelling, doen blijken, ten einde tot den bloei der kunst mede te werken. Zoo veel ons bekend is, sluiten wij de liefhebbers buiten onze beoordeeling. Slechts de kunstenaar van beroep heeft hierop aanspraak, maar daar ons bestek te lang zoude worden, als wij alles zouden willen beoordeelen, zoo zullen wij zelfs *verdienstelijke* mannen voorbijgaan moeten, hetwelk wij hopen dat ons vergeven zal worden, wanneer men bedenkt:

Nec obcoecat.

of ook:

Animus non omnibus idem.

No. 237. J. C. SCHÖTEL, te *Dordrecht*.
Een stil water, zijnde een gezigt aan het Nieuwe Diep.

Met verwondering beschouwt men deze Schilderij, en bedenkt hoe het mogelijk is, dat zulk een voornaam kunstenaar iets zoo middelmatig kan voortbrengen.

De zwaarmoedige toon in de schepen op den voorgrond, de lucht welke geheel plat en zonder wijding is, de onbeduidende en zeer ongelukkige kleur, zijnde het water, vormen een geheel dien beroemden Schilder onwaardig, die anders in voortreffelijke luchten, water, enz., zijns gelijken niet heeft.

No. 167. J. A. KRUSEMAN, te *Amsterdam*.
Het Portret van wijlen Z. M. Keizer ALEXANDER van *Rusland*, ten voete uit.

Dit portret toont aan hoe ver de speculatiegeest kan gaan, ten minste als dezelve geene bestelling is; want zoo iets moet uit prenten getrokken worden of gecopieerd zijn. In beide gevallen is t' een kunstenaar, die onder de gegoeden behoort, onwaardig; het hoofd is mistekend en te breed; het figuur, hoewel vrij goed

van omtrek, heeft iets opgeblazends in de schildering, dat den onkundige genoeg kan doen maar den kenner nooit behagen zal: de laarzen en de achtergrond zijn echter zeer goed.

De andere portretten van dien schilder zijn fraai en bezitten hooge verdiensten.

N°. 97. J. A. VAN DER DRIFT, te 's Hage. Gezicht op de gewezen Haringpakkerij, enz., te *Amsterdam*.

Natuurlijkheid en bevalligheid zijn eigenschappen van dit fraai schilderijtje: het water is niet gelukkig uitgevallen en te dik.

N°. 20. C. J. BEER, te 's Hage. Een Stadgezicht.

Zeer goede partijen en fraaije deelen bezit dit stuk; wij zouden den vervaardiger raden meer uitvoerig en niet zoo ruw te schilderen, en VAN DER HEIDE eens te beoefenen.

N°. 274. C. G. VERBURGH, te *Rotterdam*. Een bergachtig landschap, enz.

Enkele goede deelen bezit deze Schilderij: de lucht en algemeene toon zijn vrij wel, doch

het stijf geboomte, ongelukkige grond en gebouw ontsieren dezelve.

N°. 208. C. G. WESTENBERG, te *Amsterdam*. Een gezicht bij opkomend onweder aan den Stads wal te *Amsterdam*.

Dit stuk is in zeer goeden stijl geschilderd en krachtvol, onverkiesselijk dat die toon eenigzins metaalachtig is; de vormen der wolken en de kleur van het water laten ook veel te wenschen overig; het is echter verdienstelijk.

N°. 280. A. WALDORP, te 's Gravenhage. Een Havengezicht.

Dit stuk is vol kracht en de kleur trekt op een verren afstand, even als een kostbaar tapijt, ieder aandacht; breede behandeling is ookeeneigenschap van hetzelfde; jammer dat het vol gebreken aangaande de doorzichtkunde is, daar de vervaardiger volstrekt hierin onkundig schijnt; de gebouwen schijnen van een hoogte geteekend te zijn, en de horizont is te laag, enz., enz. Wij raden den vervaardiger ook zijne wolachtige wijze van schilderen te veranderen, en minder bont te

zijn; echter bezit het stuk schoone gedeelten.

N°. 118. J. HARI S^{en}. te 's Hage. Een bidhuis met vier figuren.

Eene fikse behandeling en helderheid zijn eigenschappen van dit aardig schilderijtje, dat vrij geestig zamengesteld is.

N°. 226. P. VAN SCHENDEL, te Rotterdam. Het eindigen van een boeren gastmaal bij avond, met onderscheiden lichten.

De algemeene kleur der lichten is zeer wel waargenomen, doch de stijve teekening doet het er voor houden, dat de schilder zijne modellen uit een wassen beeldenspel genomen heeft; evenwel enkele deelen verdienen goedkeuring en andere afkeuring.

N°. 306. V. BING, te Amsterdam. R. HOGERBEETS, bij het ziekbed zijner gade.

Vele uitmuntende partijen bevat dit Schilderij, onder welke het licht; doch de zieke vrouw is veel te helder, zoo dat het schijnt als of papa

HOGERBEETS bezig is eene teekening te onderzoeken; de muur is fraai.

N°. 15. (H.) VAN DER SANDE BAKHUIZEN, te 's Hage. Een bergachtig Landschap onder hooggeboomte, vee en andere figuren.

Aangenaam en zeer natuurlijk is het hier voorgestelde en de uitvoering verdienstelijk; het witte koeitje op den voorgrond kwam ons eenigzins te groot voor in vergelijking der andere; ook de uitgang der boomen is wat klein van vorm, doch wij gelooven dat niemand eenen goeden stijl aan deze schilderij zal betwisten.

N°. 152. W. DE KLERCK, te Dordrecht. Een Landschap en waterval in de omstreken van Luxemburg.

Zeer goede deelen, die waarlijk natuurlijk zijn, bevinden zich in den tweeden en derden grond van dit Schilderij, doch het stippelachtige en de weinige vlakken op den voorgrond, de kleine vorm der boomen, vorderen vlijtige studie van den vervaardiger, alsmede om een goed meester te worden.

N°. 202. P. G. VAN OS, te 's Hage. Een Os benevens schapen, enz., enz.

Zeer natuurlijk en los geschilderd zijn de lammeren en schapen, als ook de Os; doch diens kop is te groot; ook de koe kwam ons niet gelukkig van vorm voor; het verschiet is zeer fraai, hoewel de algemeene toon wat koud van kleur is.

N°. 520. L. MEIJER, te Amsterdam. Een bergachtig Landschap.

Zeer vlug en goed geschilderd in den koekkoeks stijl, doch ongemeen oppervlakkig en te weinig beoefend; anders zeer behagelijk.

N°. 523. J. SCHOEMAKER DOIJER, te Amsterdam. VAN SPEYK, het vuur in het kruid stee-kende.

Zeer natuurlijk is het invallend licht in de kruidkamer waargenomen; de locale kleuren zijn bijzonder goed, behalve die van het vleesch; ook het figuur en zijne verkortingen kwam ons wat lang voor; over het geheel is het een vrij goed Schilderij.

N°. 525, 26, 27 en 28. L. A. VINCENT, te 's Hage. Den moord van WILLEM den Eerste, enz., enz.

In dit Schilderij bevinden zich zeer verdienstelijke schilderijen, doch buitengemeen beviel ons de geteekende portretten van dien teekenaar, welke zeer fraai zijn, en die wij met bijzonder genoegen bezigtigd hebben.

N°. 554. J. D. RIJK, te Hilversum. Een Landschap.

Vele partijen bezitten eene zeer goede penceels behandeling, doch het stijve in de teekening en het rookachtige koloriet zijn onbevallig.

N°. 212. C. J. L. PORTMAN, te 's Hage. Een Familie-tafereel op het eiland Marken.

Vrij juiste teekening, verdienstelijk koloriet en zeer goede groepering vormen hier een aardig geheel.

N°. 296. A. WEISS, te Amsterdam. Een Bloemstuk.

Met veel genoegen merkten wij dit Schil-

derij op, dat zeer fraaije bloemen bevat, en zeer goed van behandeling is; de afwijkende bloemen kwamen ons voor te scherp uitgewerkt te zijn en meer afwijkende tinten te kunnen verdragen, ten einde tot het geheel van het licht meerder bij te dragen, daar de schikking der bloemen eene oefening van veel belang is.

No. 504 en 505. A. WULFAERT, te *Amsterdam*.
Het verjaringsfeest van grootvader, een Zuid-Bevelands bruilofts-feest.

Eene fraaije groepering en fikse behandeling bezit deze schilderij, doch eene zwaar- moedige voordragt, gevoegd bij de ongunstige stijve kleeding, doen een onaangenaam gevoel ontwaren; het vleeschkleur is ook wat steenachtig en de teekening kon juister zijn; niettemin zijn het goede Schilderijen.

No. 155-155. J. A. RUP, te *Beek*. Overblijfselen van de Stad *Paestum*. enz., enz.,
Eene boeren-woning met vee, enz., enz.

Deze Schilderijen hebben waarlijk een geknipt voorkomen, en laten ten opzichte van kleur en harmonie zeer veel te wenschen overig; even-

wel bezitten dezelve uitmuntende trekken, welke fraai geteckend en goed geschilderd zijn, en verdienen, dat men dezelve opmerkzaam beschouwe.

No. 177. H. D. LOEFF, te 's *Gravenhage*.
Een Landschap met eenen waterval.

Geestig en in een waarlijk goeden toon is dit Landschap geschilderd; het is zoodanig in den geest der oude meesters, dat men zoude meenen eene copie van *Ruijsdaal* te zien.

No. 116. Het Schilderijtje van C. HANEN Sen. te *Utrecht*, bevat veel bevalligs. Evenwel wij hadden gaarne iets van meer aanbelang van dien verdienstelijken vervaardiger gezien.

Onder de verdienstelijke kunstenaars welke plaatsgebrek ons belet te beoordeelen, behooren de Heeren VAN HOVEN, STEFFELAAR, VAN DER HELM, DE LANGE, KOEKOEK, BOELEN, VAN DER BURGH, IMMERZEEL, BERNHARD, HESZLER, VAN DER STRATEN, WATERLOO, VAN DEN BLIJK, SCHOENMAKER, Mevrouw VAN WOENSEL en VAN OS.

Ook het fraai beeldhouwwerk van de Heeren ROIJER en GABRIELS bevat veel schoons en prijzenswaardigs; het gedrevene in zilver en andere metalen, van de Heeren ADAMS en DE MEIJER, enz., verdienen mede loffelijke melding.

V . . . G . . .

Onder de verdienstelijke kunstenaars welke plaatsgemaakt ons behoort te beoordeelen, behooren de Heeren VAN HOUTE, STREBELAAR, VAN DER HAAM, DE LANGE, KOCKERON, BOELIN, VAN DER BRUGH, LAMBERG, HARKNARD, LIEBBER, VAN DER STRAAT, WATBLOO, VAN DER BEEK, SCHONMAEKER, MEIJSTONCHON VAN WENDEL en VAN OZ.

RIJKS MUSEUM

09805

